

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

MINISTRY OF AGRICULTURE

**GODIŠNJE IZVJEŠĆE
O SUSTAVU OZNAČAVANJA I REGISTRACIJE GOVEDA
U REPUBLICI HRVATSKOJ
ZA 2023. GODINU**

ANNUAL REPORT ON THE SYSTEM OF BOVINE ANIMALS IDENTIFICATION AND
REGISTRATION IN THE REPUBLIC OF CROATIA FOR 2023

Zagreb, ožujak 2024.

SUSTAV OBVEZNOG OZNAČAVANJA I REGISTRACIJE GOVEDA

THE SYSTEM OF UNIQUE IDENTIFICATION AND REGISTRATION OF BOVINE ANIMALS

Sustav obveznog označavanja i registracije goveda u Republici Hrvatskoj provodi se u skladu sa Zakonom o zdravlju životinja („Narodne novine“ broj 152/2022. i 154/2022.), Uredbom (EU) 2016/429 Europskog parlamenta i vijeća od 9. ožujka 2016. o prenosivim bolestima životinja te o izmjeni i stavljanju van snage određenih akata u području zdravlja životinja, Provedbenom Uredbom komisije (EU) 2021/520 od 24. ožujka 2021. o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) 2016/429 Europskog parlamenta i vijeća u pogledu sljedivosti određenih držanih kopnenih životinja i Delegiranom Uredbom komisije (EU) 2019/2035 od 28. lipnja 2019. o dopuni Uredbe (EU) 2016/429 Europskog parlamenta i vijeća, u pogledu pravila za objekte u kojima se drže kopnene životinje i valionice te u pogledu pravila o sljedivosti određenih držanih kopnenih životinja i jaja za valjenje. Navedeni propisi utvrđuju pravila jedinstvenog označavanja svih goveda u Republici Hrvatskoj, postupke registracije označenih goveda i registracije premještanja goveda te uspostavu jedinstvene baze podataka. Jedinstveni registar goveda je ažurna, računalno vođena evidencija goveda iz koje su vidljivi podaci o rođenju, provedenom označavanju, uvozu, premještanju, uginuću, klanju i izvozu goveda.

Jedinstveni sustav označavanja podrazumijeva označavanje svakog goveda dvjema ušnim markicama na kojima je otisnut Jedinstveni životni broj goveda i to do 20. dana starosti ili ranije ukoliko govedo napušta objekt (gospodarstvo). Jednom aplicirana ušna markica ne smije se uklanjati ili mijenjati, a u slučaju gubitka aplicira se zamjenska ušna markica koja nosi isti Jedinstveni životni broj. Označavanje provode subjekti (posjednici) kojima je ovaj postupak odobren od strane Ministarstva poljoprivrede, Uprave za stočarstvo i kvalitetu hrane, zatim ovlaštene veterinarske organizacije i veterinarske službe te terenski djelatnici Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu. Trenutno više od 400 subjekata (posjednika) ima ovlasti za samostalno označavanje goveda. Postupak označavanja i registracije obuhvaća osim samog apliciranja ušnih markica i upis podataka o označenom govedu u Jedinstveni registar goveda te izdavanje Putnog lista goveda. Za pravilno i pravovremeno označavanje goveda odgovoran je njegov / subjekt koji između ostalog ima i obvezu vođenja Registra goveda na objektu (gospodarstvu) u koji upisuje podatke o svim govedima na njegovu objektu (gospodarstvu) te o svim promjenama vezanim uz premještanje goveda.

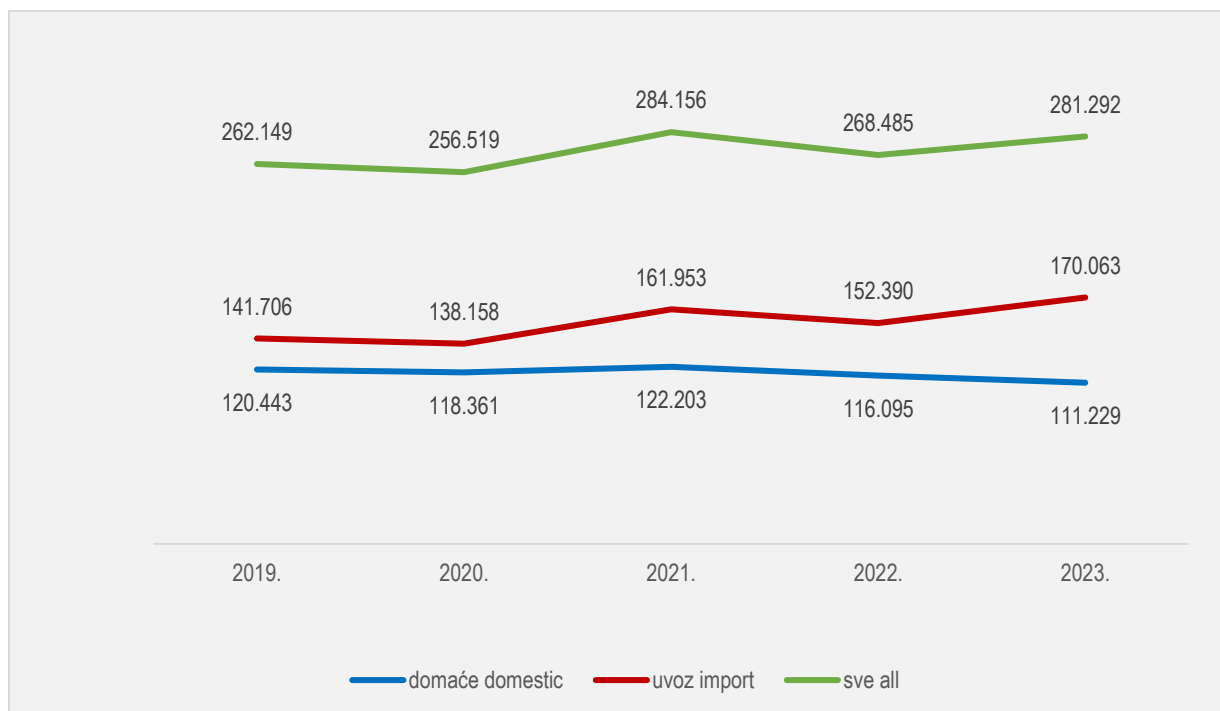
Prilikom registracije goveda u Jedinstveni registar goveda, govedo se upisuje pod dodijeljenim Jedinstvenim životnim brojem, te se za svako govedo upisuje datum njegova rođenja, spol i pasmina, majka i otac ukoliko je poznat te podaci o subjektu (posjedniku) i objektu (gospodarstvu) na kojem je govedo oteljeno. Registar sadrži i podatke o svakom premještanju goveda bilo da se radi o premještanju goveda na novi objekt (gospodarstvo), uginuću, odlasku na klanje ili izvozu. Prilikom spomenutih premještanja uz govedo uvijek mora biti njegov Putni list. Točna i pravovremena prijava svakog premještanja goveda temelj je za točnu i ažurnu bazu podataka o govedima, a za prijavu premještanja odgovoran je subjekt (posjednik) goveda.

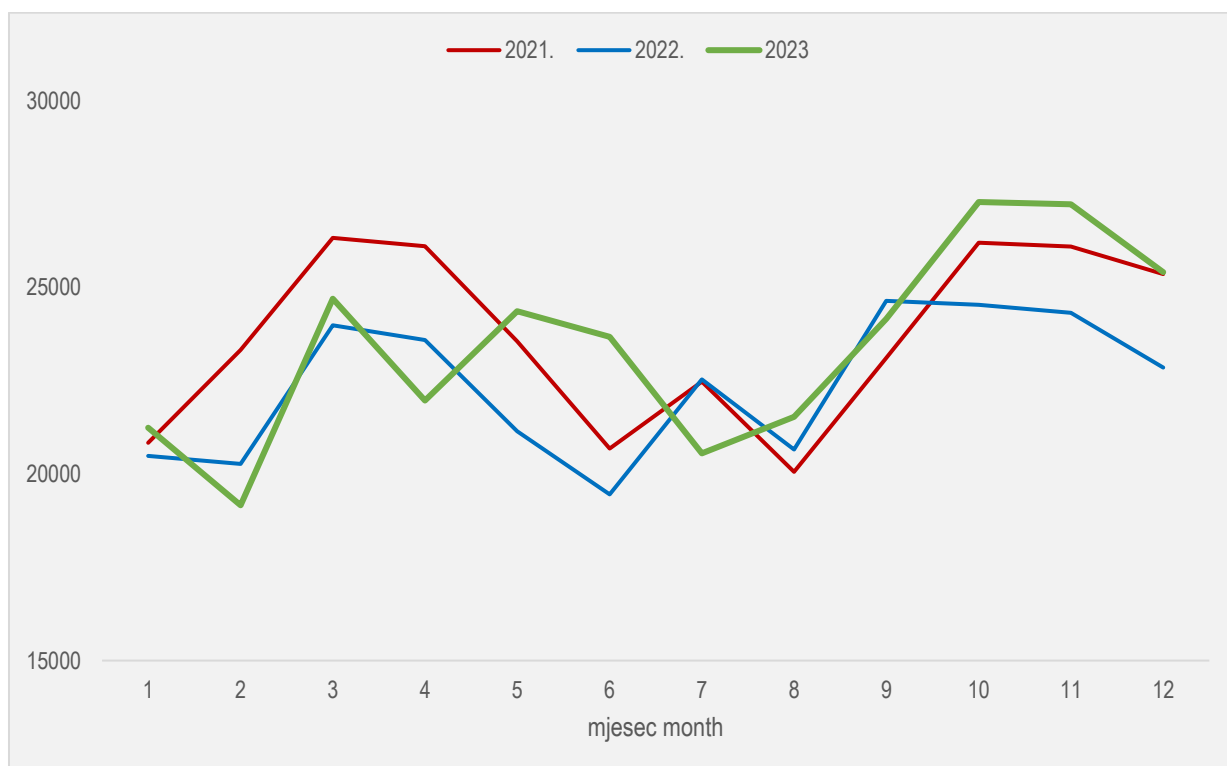
U nastavku su predstavljeni podaci upisani u Jedinstveni registar goveda tijekom 2023. godine, a koji su rezultat aktivnosti svih sudionika jedinstvenog sustava označavanja i registracije goveda.

Tijekom 2023. godine u Jedinstveni registar goveda upisano je **281.292** goveda. Broj upisanih goveda u 2023. je za 4.5 % veći od broja upisanih goveda u 2022. godini. U 2023. godini bilježi se pad broja označenih goveda domaćeg porijekla te porast broja registriranih goveda stranog porijekla u odnosu na prethodnu godinu.

Grafikon 1. **Ukupan broj označenih i registriranih goveda po godinama i porijeklu** / Total number of identified and registered bovine per year and origin

Grafikon 2. **Ukupan broj označenih i registriranih goveda po mjesecima**
Total number of identified and registered bovine per months

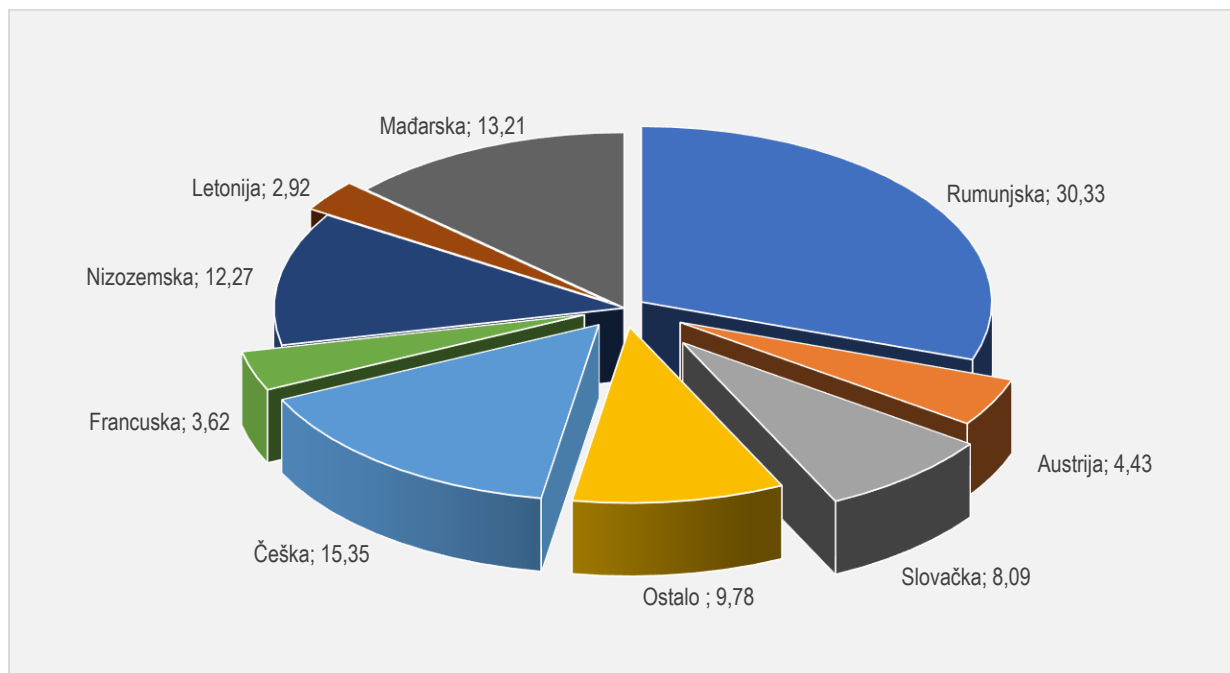
U 2023. godini registrirano je **111.229** goveda domaćeg porijekla.

Grafikon 3. **Broj registriranih goveda stranog porijekla po mjesecima**
Number of imported registered bovine per months

Tijekom 2023. godine u Republiku Hrvatsku je uvezeno i upisano u Jedinstveni registar goveda ukupno **170.063** goveda, koja su namijenjena daljnjem uzgoju i tovu.

Grafikon 4. **Udio uvezenih goveda po zemljama izvoznicama (u %)**
Percentage of imported bovine according to the export country (%)

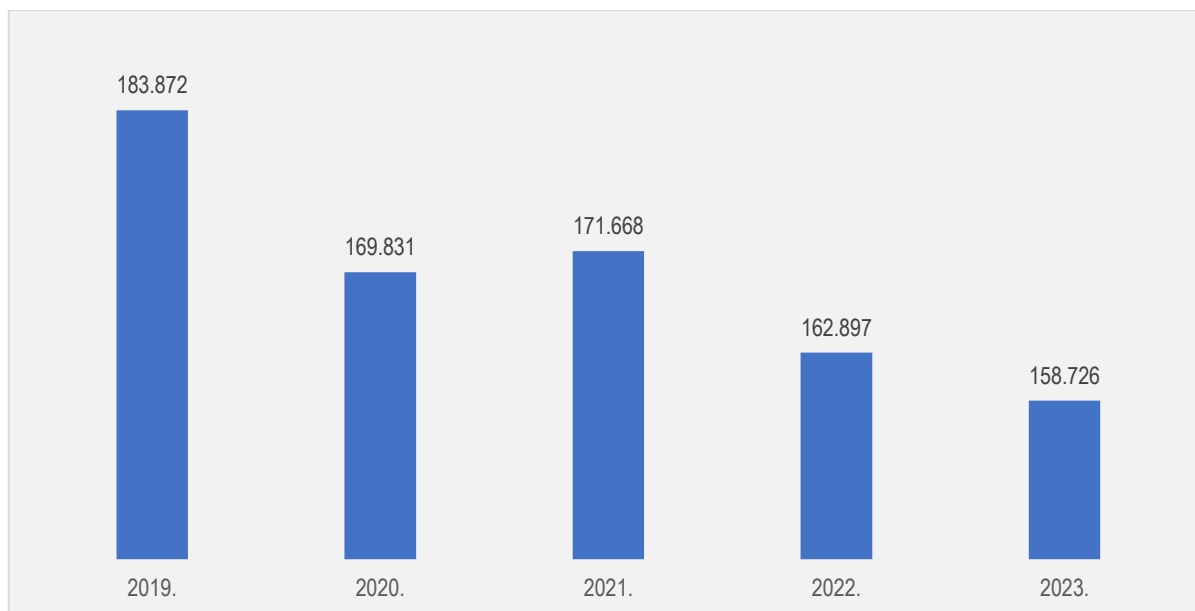
Od ukupnog broja uvezenih goveda namijenjenih daljnjem uzgoju najveći broj uvezen je iz Rumunjske i čini više od 30 % ukupnog uvoza.

Tablica 1. **Uvezena goveda po pasminama** / *Imported animals per breed*

* genotip / genotype

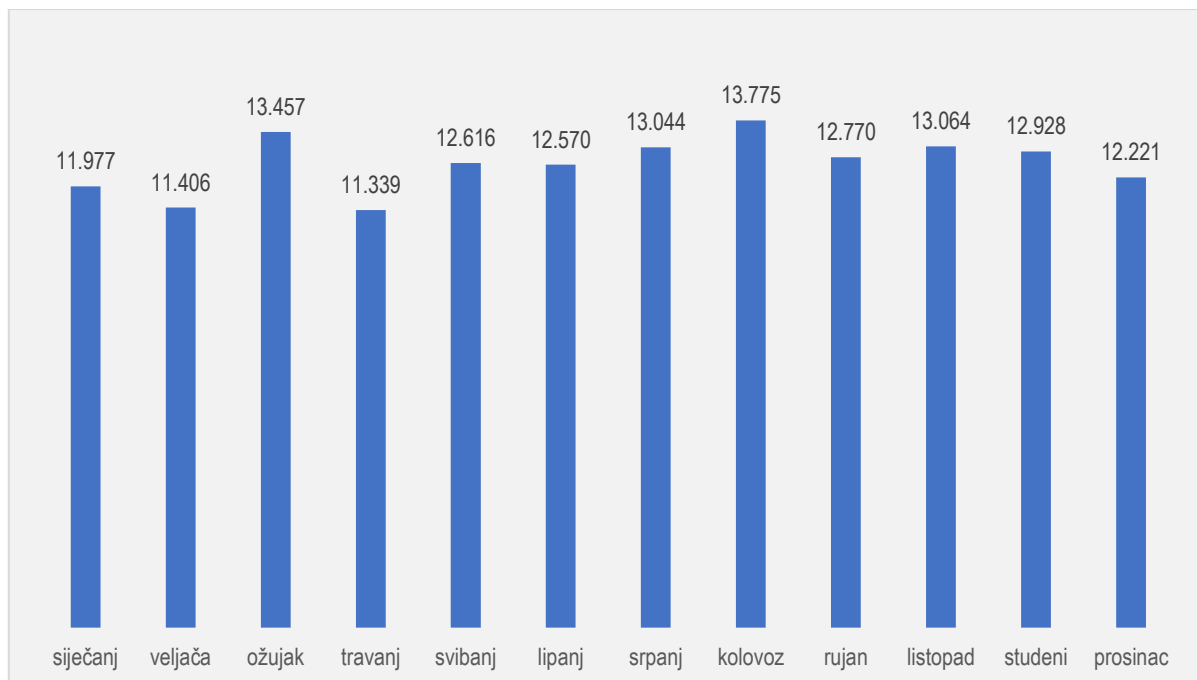
Pasmina <i>Breed</i>	Broj grla <i>Number of animals</i>
Križanac mesnih pasmina*	40.744
Simentalska	27.479
Križanac s mesnom pasminom*	25.886
Belgijsko plavo govedo	21.814
Križanac za proizvodnju mesa i mlijeka*	22.014
Limousin	14.796
Charolais	7.207
Križanac sa simentalском pasminom*	3.007
Holstein	2.729
Angus	1.118
Aubrac	968
Montbeliard	749
Blonde D Aquitaine	738
Ostalo	814

Od ukupnog broja uvezenih goveda u 2023. godini najveći broj čine križanci, te pasmine simentalaska, belgijsko plavo govedo i limousin. Podatke o uvezenim govedima u Jedinostveni registar goveda upisuju ovlaštene veterinarske organizacije.

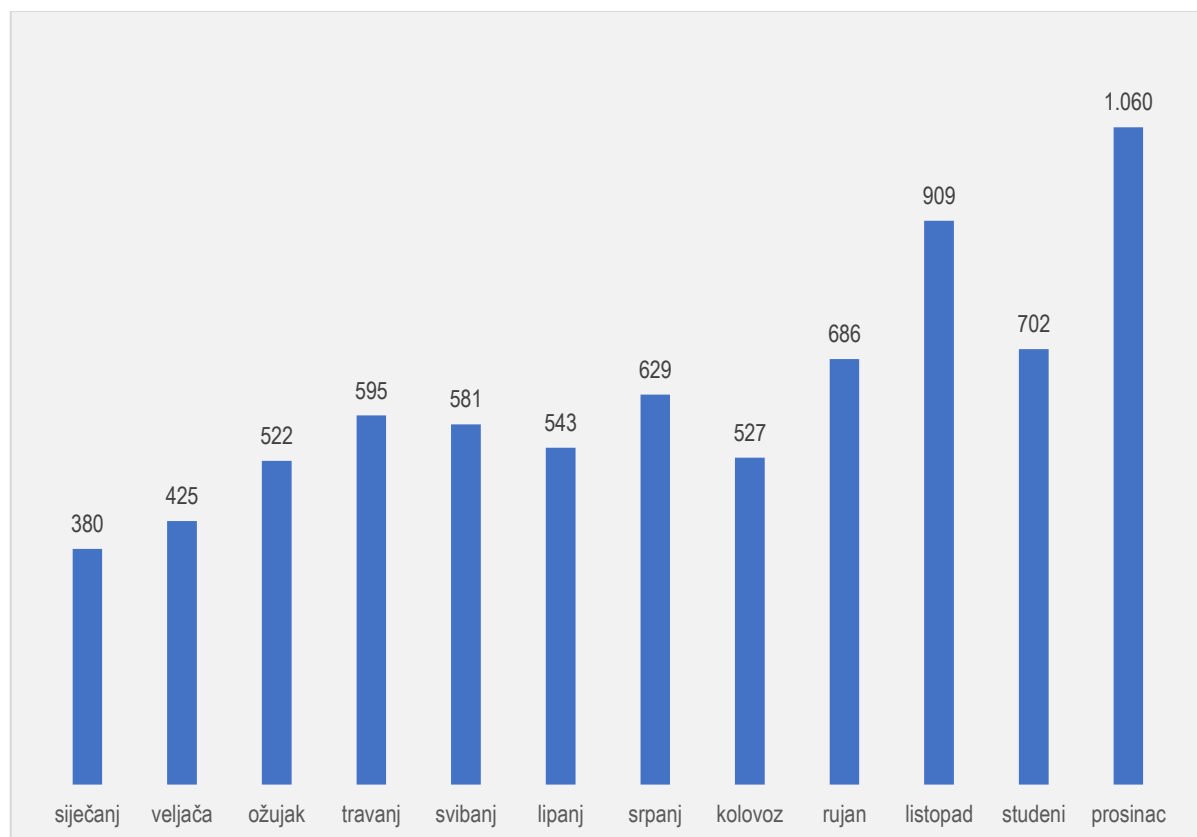
Grafikon 5. **Broj registriranih zaklanih goveda po godinama** / *The number of registered slaughtered bovine per year*

Grafikon 5. prikazuje broj ukupno zaklanih goveda u Republici Hrvatskoj koji je u 2023. godini iznosio 158.726 grla. Ovi podaci uključuju i prijave klanja goveda koja su uvezena radi klanja, pri čemu od uvoza do klanja nije proteklo više od 20 dana.

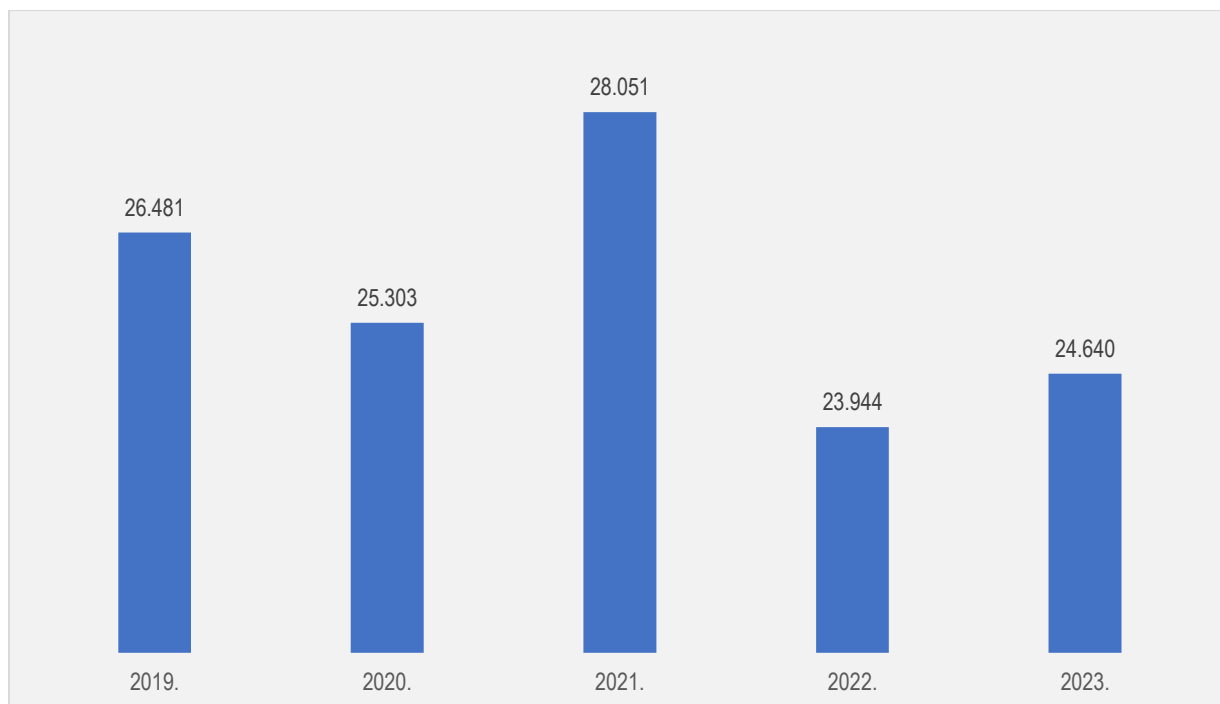
Grafikon 6. Broj registriranih zaklanih goveda uzgojenih u Republici Hrvatskoj po mjesecima / The number of registered slaughtered bovine per month

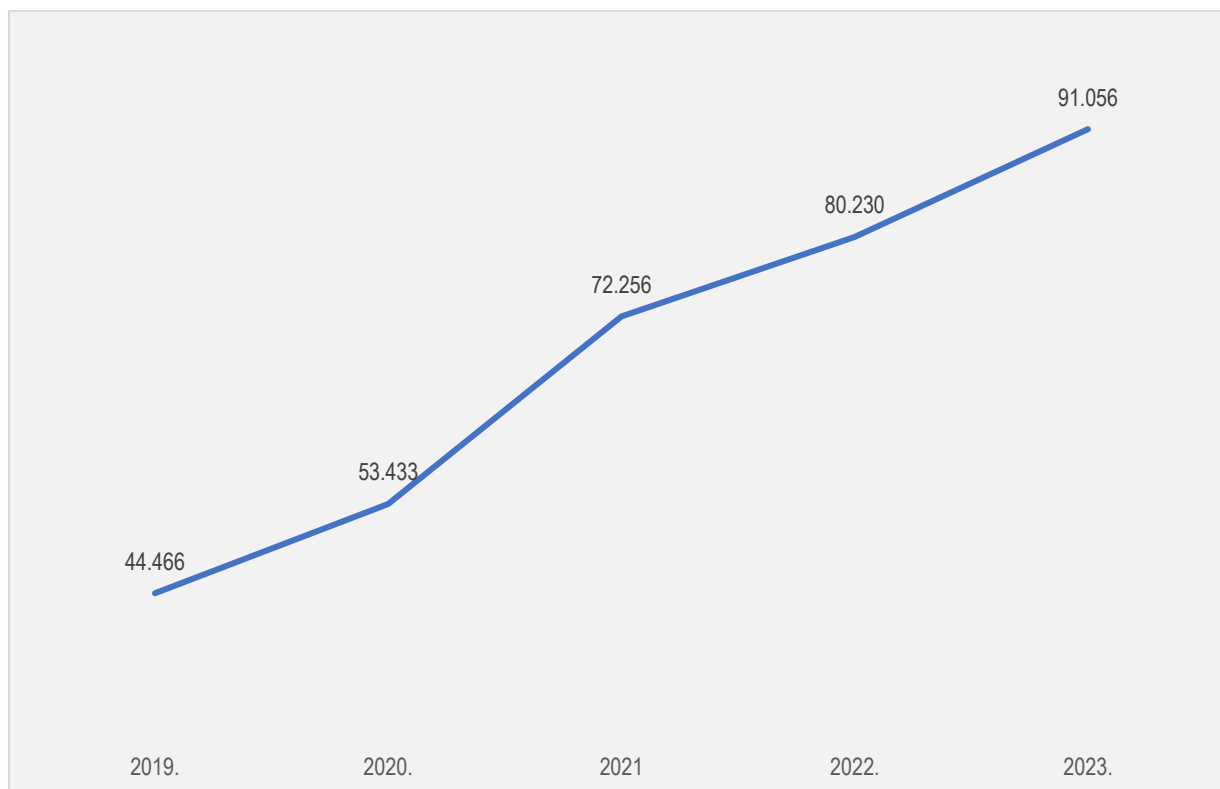
Grafikon 7. Broj registriranih zaklanih goveda uvezenih izravno na klaonice / The number of registered slaughtered bovine imported directly in the slaughter houses

Grafikon 8. Broj uginulih goveda po godinama / The number of registered deaths of bovine per year

Grafikon 9. Broj izvezenih goveda prema godinama / The number of exported bovine animals per year

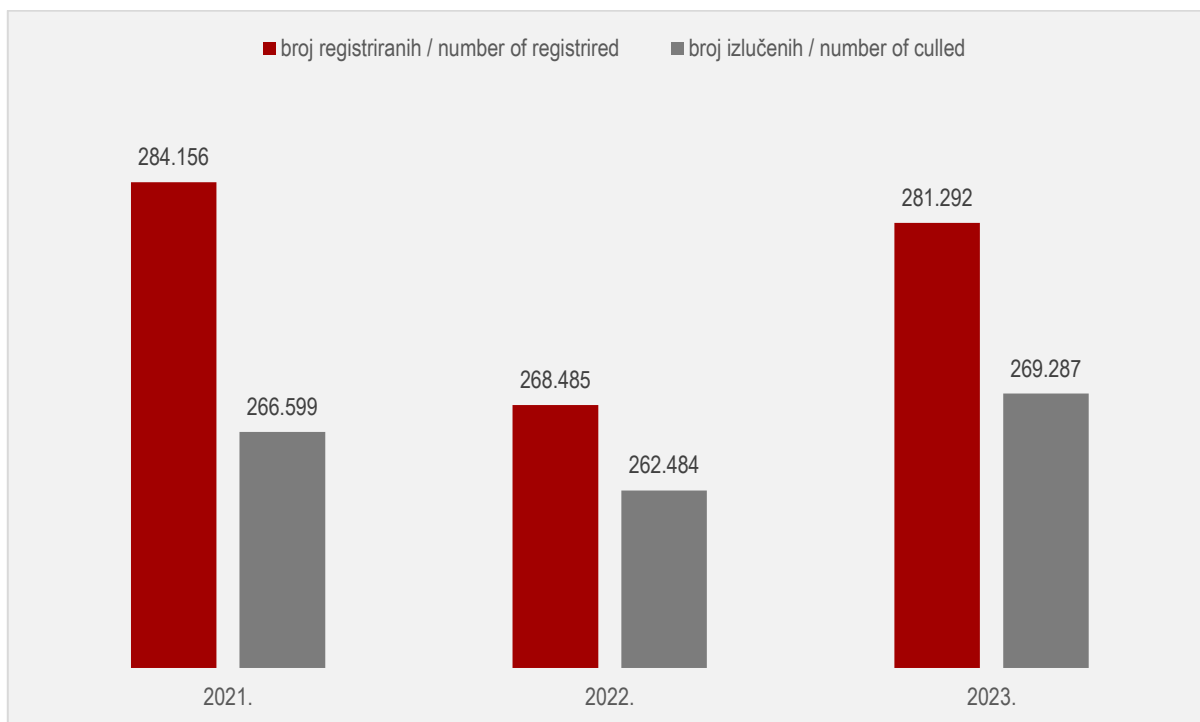
Tablica 2. Broj registriranih izvoza goveda po zemljama / The number of registered cattle exports by countries

Naziv zemlje <i>County</i>	Broj izvezenih goveda u 2023. <i>Number of cattle exported in 2023</i>
Italija	23.672
Libanon	20.936
Kosovo	20.360
Crna Gora	12.601
Bosna i Hercegovina	7.426
Austrija	1.661
Mađarska	1.018
Slovenija	988
Poljska	804
Sjeverna Makedonija	665
Libija	369
Srbija	296
Rumunjska	146
Grčka	58
Irska	31
Albanija	25
Ukupno	91.056

Od ukupnog broja izvezenih goveda u 2023. godini izvezeno je 7.158 krava, 42.440 junica, 32.052 juneta, 9.387 teladi i 19 rasplodnih bikova.

Tijekom 2023. godine u Republiku Hrvatsku uvezeno je **170.063** goveda, a u istom razdoblju izvezeno je **91.056** goveda.

Grafikon 10. **Broj registriranih i izlučenih životinja od 2021. do 2023. godine**
The number of identified and culled animals in period from 2021 to 2023

Broj registriranih životinja podrazumijeva ukupan broj označenih goveda domaćeg i registriranih goveda stranog porijekla. Izlučena su sva uginula goveda, goveda zaklana u klaonicama, prisilno zaklana, ukradena / izgubljena i izvezena goveda.